

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АПЕЛАЦИОНИ СУД У НИШУ
Гж1 1630/2018
11.07.2018. године
Н и ш

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У НИШУ, у већу састављеном од судија Иване Рађеновић, председника већа, Данијеле Божовић и Ксеније Џомбић, чланова већа, у правној ствари тужиоца Ј.М. из, кога заступа Весна Живковић, адвокат из, против туженог Здравствени центар Зајечар, из Зајечара, кога заступа Живадин Богдановић, адвокат из, ради поништаја анекса, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против пресуде Основног суда у Зајечару П1 бр. 354/17 од 28.03.2018. године, у седници већа одржаној дана 11.07.2018. године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужиоца Ј.М. из и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Зајечару П1 бр. 354/17 од 28.03.2018. године.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Основног суда у Зајечару П1 бр. 354/17 од 28.03.2018. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца да се поништи као неправилан и незаконит Анекс бр. 1 Уговора о раду бр. 2832/8534 од 07.12.2016. године којим се мења тачка 8 Уговора о раду бр. 2832/3770 од 05.06.2015. године и утврђује коефицијент обрачуна зараде 8,98 а тужени обавезује да тужиоцу утврди коефицијент обрачуна зараде 10,20, у року од 8 дана од дана пријема пресуде, под

претњом принудног извршења. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове поступка у износу од 63.750,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема пресуде, под претњом принудног извршења.

Благовременом жалбом тужилац побија првостепену пресуду у целости, из свих законом прописаних разлога, са предлогом Апелационом суду да исту преиначи или укине у смислу жалбених навода.

Испитујући побијану пресуду у границама овлашћења из чл. 386 ЗПП („Сл. гласник РС“, бр. 72/2011,... 55/2014), Апелациони суд је нашао:

Жалба је неоснована.

У поступку доношења ожалбене пресуде нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које Апелациони суд, као другостепени суд, пази по службеној дужности, нити друге битне повреде које би утицале на правилност и законитост ожалбене пресуде.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у радном односу код туженог на пословима “електротехничар за одржавање станице за медицинске гасове”, на основу уговора о раду бр. 2832/3770 од 05.06.2015. године. Тужилац је по занимању електротехничар и има четврти степен стручне спреме. Чланом 8 наведеног уговора о раду тужиоцу је утврђен коефицијент за обрачун зараде у висини од 10,20. Према важећој Систематизацији радних места туженог бр. 7660 од 10.12.2012. године, тужиочево радно место систематизовано је у Одељењу за одржавање објеката и опреме, под редним бројем 352, за једног извршиоца са четвртим степеном стручне спреме (средња техничка школа). Спорним Анексом бр. 2832/8534 од 07.12.2016. године, одредба члана 8 уговора о раду измењена је тако што је тужиоцу умањен коефицијент за обрачун зараде са 10,20 на 8,98 у складу са Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату зарада запослених у јавним службама. Тужиоцу је достављено писано обавештење у складу са чл. 172

Закон о раду, у коме је наведено да се Анекс закључује ради усклађивања са напред наведеном Уредбом, а према налогу из Записника РФЗЗО о контроли наменског трошења бр. 05/1 бр. 450-3707/16-2 од 24.08.2016. године којим је оспорен досадашњи коефицијент 10,20. У записнику се наводи да је контролом спроведеном од стране надзорника Републичког фонда за здравствено осигурање, утврђено да пет електротехничара имају основни коефицијент 10,20 – средње сложени економски, управни и административни послови, а припадајући коефицијент по Уредби је 8,98 који се односи на послове техничког одржавања, да је укупан износ оспорења 82.778,84 динара, те да исти представља ненаменско трошење средстава обавезног здравственог осигурања а јавља се као последица неправилности у примени основног коефицијента. Истим записником, туженом је наложено да радноправну документацију усклади са Уредбом у року од 15 дана од дана пријема записника и да доказе о поступању достави Републичком фонду за здравствено осигурање. На приговор који је тужени изјавио на овај записник, Републички фонд за здравствено осигурање изјаснио се писаним одговором од 12.09.2016. године, у коме је остао при налазу и предложеним мерама из записника. Током поступка, тужени је понуду за закључење предметног Анекса правдао обавезом усклађивања постојећих коефицијената са Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату зарада запослених у јавним службама, сходно налогу из записника Републичког фонда за здравствено осигурање од 24.08.2016. године.

На тако утврђено чињенично стање, правилно је првостепени суд применио материјално право када је одбио као неоснован тужбени захтев тужиоца, дајући разлоге које прихвата и овај суд.

Према чл.104 ст. Закона о раду запослени има право на одговарајући зараду која се утврђује у складу са законом, општим актом и уговором о раду.

Законом о платама у државним органима и јавним службама (“Сл. гласник РС” бр. 34/2001... 113/2017) уређен је начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања, поред осталог, и запослених у јавним службама које се

финансирају из буџета Републике, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе (чл. 1 тач. 3), а чланом 2 ст. 1 прописано је да се плате изабраних, именованих и постављених лица и запослених из члана 1. овог закона утврђују на основу основице за обрачун плата, коефицијента, додатка на плату и обавеза које запослени плаћа по основу пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање из плате, у складу са законом. Чланом 4 ст. 1 истог закона, прописано је да коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему.

Коефицијенти за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе уређени су Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама (“Сл. гласник РС” бр. 44/2001,... 58/2014), која је доната на основу чл. 8. Законом о платама у државним органима и јавним службама. Чланом 2. тач. 13. ове Уредбе, предвиђени су коефицијенти за обрачун и исплату плата запосленима у здравственим установама. Коефицијент 8,98 предвиђен је за запослене са трећим степеном стручне спреме, који обављају послове техничког одржавања, послове на припреми хране (кување), послове на успостављању телефонских веза већег интензитета, послове санитетског транспорта болесника, возача, дактилографије и сл, а коефицијент 10,20 предвиђен је за запослене са четвртим степеном стручне спреме који обављају средње сложене економске, управне и административне послове. Коефицијент 10,71 превиђен је за запослене са петим степеном стручне спреме који обављају послове техничког одржавања опреме и инсталација и њима сличне послове.

Дакле, одредбе Закона о платама у државним органима и јавним службама и Уредбе донете на основу тог закона, изричито прописује да се плате запослених у конкретном радној средини обрачунавају на основу тих норми, што значи да се наведени метријалноправни пропис, као *lex specialis* примењује у погледу права на исплату плата запослених у здравственој установи. Садржина Уредбе неспорно указује на аутоматску безусловну примену наведеног императивног правила

приликом обрачуна плате запосленим лицима и уредба представља непосредан правни основ за исплату плата.

Неосновано се жалбом тужиоца оспорава правилност и законитост првостепене пресуде, указући да је засновао радни однос уговором о раду, ради обављања послова електротехничара за одржавање станице за медицинске гасове и то за послове који одговарају његовој стручној спреми, дакле 4. степеном стручне спреме, да је уговорен кофицијент 10,20, у складу са Правилником о систематизацији радних места, услед чега је предметни анекс уговора о раду, којим се само мења коефицијент у супротности са актом о систематизацији и супротан правилу да тужени може да призна већа права својим запосленима у односу на Уредбу о коефицијетнима која предвиђа законски минимум и да неускађеност општег акта послодавца и Уредбе, не може да штети запосленом, сходно чл 24.ст.2 Закона о раду.

Према чл.8.ст.1. Закона о раду општи акт, дакле колективни уговор или правилник и уговор о раду, не могу да садрже одредбе којима се запосленом дају мања права или утврђују неповољнији услови рада од права и услова који су утврђени законом. Према одредби чл.9. истог Закона, ако општи акт и поједине његове одредбе утврђују неповољније услове рада од услова утврђених законом, примењују се одредбе закона(ст.1), а поједине одредбе уговора о раду којима су утврђени неповољнији услови рада од услова утврђених законом и општим актом, односно који се заснивају на нетачном обавештењу од стране послодавца о појединим правима, обавезама и одговорностима запосленог, ништаве су (ст.2). Стога, ако општи акт (колективни уговор или правилник) и уговор о раду садрже такве одредбе, оне су без дејства и уместо њих треба применити одговарајуће одредбе закона, што значи да она не производи правно дејство од самог настанка (чл.103. и 104. ЗОО).

Стога, одредбе општих аката могу прописивати већа права од оних уређеним Законом о раду, као матичним законом, осим ако посебним законом није другачије одређено. У случају императивних одредби закона, права запослених се не могу општим актом другачије уређивати, односно у том случају се не може утврђивати

повољнији обим права од права утврђених посебним законом, јер запослени у државним органима, органима теиртортијалне и локлане самоуправе и јавним службама, примају плату у складу са посебним правилима садржаним у наведеним прописима.

У конкретном случају, правилан је закључак првостепеног суда да тужени није могао обрачунавати и вршити исплату плата супротно Закону о платама у државним органима и јавним службама и Уредби о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама, којом су на прецизан начин одређени послови вредновани коефицијентима као једног од елемената за обрачун плате, а све у складу са исказаним степеном стручне спреме сходно потребама послодавца у одређеној делатности, услед чега је без значаја који је степен стручне спреме запослени стекао у процесу свог образовања.

Из садржине одредаба чл. 171 и 172 Закона о раду, произлази да је дужност послодавца да запосленом омогући обављање послова ради којих је са запосленим закључио уговор о раду, те да му рад на тим пословима буде плаћен у складу са уговореним коефицијентом за обрачун и исплату зараде. Као организатор процеса рада послодавац је овлашћен да запосленом понуди измену уговорених услова рада, али само у случајевима прописаним одредбом члана 171 став 1 тачка 1-6 Закона о раду и на начин прописан одредбом члана 172 истог закона.

Према садржају наведених норми, послодавац може да понуди измену уговорених услова рада између осталог и ради промене елемената за утврђивање основне зараде, радног учинка, накнаде зараде, увећане зараде и других примања запосленог који су садржани у уговору о раду у складу са чланом 33. став 1. тачка 11 Закона о раду. Уз понуду за закључење анекса уговора о раду послодавац је дужан да запосленом у писаном облику достави и разлоге за понуду, рок у коме запослени треба да се изјасни о понуди и правне последице које могу да настану одбијањем понуде. Понуда послодавца за закључење анекса уговора о раду мора да садржи стварне разлоге који су изазвали потребу промене елемената за утврђивање основне зараде, у конкретном случају потребу умањења коефицијента за обрачун и исплату зараде са 10,20 на 8,98, ради усклађивања са императивним прописима.

Туженикова понуда за закључење спорног анекса, као и сам спорни анекс, немају формалних недостатака, јер су исти у формалноправном смислу засновани на одредбама чл. 171. и 172. Закона о раду, које је тужени у конкретном случају доследно испоштовао. Понуда и спорни анекс немају ни материјалноправних недостатака, јер су засновани на стварним разлозима који су изазвали потребу умањења коефицијента за обрачун и исплату зараде тужиоцу са 10,20 на 8,98, а који разлози имају своје упориште у напред цитираним одредбама Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама, имајући у виду степен стручне спреме који се захтева ради обављања послова за које је тужилац закључио уговор о раду, у складу са потребама туженог послодавца.

Како се послови за које тужилац са туженим закључио уговор о раду могу обављати искључиво са трећим, а уредбом су превиђени и други сложенији послови из истог домена са захтеваним петим степеном стручне спреме (када се обављају са трећим степеном стручне спреме вредновани су коефицијентом 8,98, а када се обављају са петим степеном стручне спреме вредновани су коефицијентом 10,71), те како тужилац није пружио доказе на околност да има пети степен стручне спреме и да му за послове које обавља припада коефицијент виши од 8,98 (односно коефицијент 10,71), то је првостепени суд извео правилан закључак о неоснованости тужбеног захтева тужиоца, због чега је Апелациони суд ожалбену пресуду потврдио у ставу један изреке.

Жалбени наводи којима тужилац у суштини оспорава примену материјалног права и позива се на супротно правно становиште од напред изложеног, а које наводе је Апелациони суд ценио, неосновани су и без утицаја на другачију одлуку у овој правној ствари.

Потврђена је и одлука о трошковима поступка садржана у ставу другом изреке, јер се иста заснива на правилној примени одредаба члана 153 и 154 ЗПП.

Са изложеног, а на основу одредбе члана 390 и члана 401 тач. 2 ЗПП, одлучено је као у изреци ове пресуде.

АПЕЛАЦИОНИ СУД У НИШУ, дана 11.07.2018. године, Гж1 1630/2018

Председник већа – судија

Ивана Рађеновић,с.р.

Тачност преписа потврђује

Управитељ судске писарнице